

Mi a célja a bizonyágtételnek?

Lekció: Mk 6,7-13 / Textus: ApCsel 22,1-23

2017. július 2.

Nemrégiben mentem haza az egyik Istentisztelet után fekete-fehér ünneplőben és a házunk földszintjén a liftre várva találok egy bácsival, aki kedvesen rám nézett és kérdezte, hogy jól sikerült-e? Nem tudtam pontosan mire gondol, de aztán folytatta is, hogy már vége is a vizsgának? Hogy sikerült? Szó-szót követett és gyorsan kiderült, hogy lelkész vagyok, azért nézek ki így vasárnaponként a liftben. Már a harmadik szinten jártunk, amikor láttam, hogy a kedves szomszéd egy komoly kérdésre készül, gondolkozik, hogy feltegye-e és aztán meg is jött hozzá a bátorsága. Azt kérdezte: Hogyhogy lelkész lettem? Miért választottam ezt a hivatást? Már az 5. emeleten jártunk, ő a hatodikra ment, így maradt egy szintem arra, hogy ezt az igencsak nem felszínes kérdést megválaszoljam. Végül belekezdtem és a bácsit le is kötötte a mondandóm. Igen hálás voltam, hogy nem első alkalommal állítanak meg a házban ezzel a kérdéssel vagy kerülünk beszélgetésbe különböző szomszédokkal. Ahogy Edinával többször orvosi körökben, esküvőkön, találkozókon részt veszünk, szintén elég gyorsan eljön a pillanat és rákérdeznek, hogy és te mivel foglalkozol. Amikor kiderül, hogy mi a foglalkozásom, akkor nagyot néznek, és körülbelül annyira vannak megdöbbenve, mint amikor én találkozok az orvos társaságban egy urológussal. Ez számukra furcsa, hogy miért választ valaki ilyen szakmát? De ott is eljön a kérdés, hogy miért választottam ezt?

Amiért ezt elmondom az az, hogy ezekben az esetekben, mindig adódik az alkalom, hogy rövidebben-hosszabban bizonyágot tegyek, erre a kérdésre csak úgy tudok, és csak úgy lehet válaszolni, ha elmondom, hogy találok Istennel. Anélkül nem tudom megválaszolni a hivatásom kérdését. Így sokszor teszek bizonyágot. Ha megnézzük a Biblia történeteit, azt látjuk, hogy Isten rengetegszer embereken keresztül szól, bizonyágtételeken keresztül ér el a szívekig. Próféta esetében, de akár Fülöp esetében is, akár az apostolokon keresztül vagy csak a meggyógyítottak bizonyágtételén keresztül. Rengetegszer. És a mai történetben szintén ez történik, Isten egy embert használ abban, hogy az ő igéje elérjen azokhoz, akiket ő meg akar szólítani. Pál szintén bizonyágot tesz, bár láthatjuk, hogy nem könnyű helyzetben és nem is repesnek az örömtől a beszéde végén sem a hallgatók. A fiatalokkal szoktunk játszani egy olyan játékot, illetve ők szeretik nagyon, amiben bizonyos rendszer alapján kiesnek a szereplők, de minden kiesés előtt lehet mondani egy védőbeszédet. Direkt nem mondom a nevét, nem ez a lényeg és amúgy is dolgozunk egy humánus elnevezésen, hogy szülő barát verziót dolgozzunk ki, de a lényeg, hogy van benne egy védőbeszéd.

Pálnak itt Jeruzsálemben szintén védő beszédet kell mondania, de neki valóban az életéért. Ezt ő kéri, és ami érdekes, hogy egy olyan védőbeszédet mond, ami a hitéről szól és nem róla, mint személyről. Az a szó, amit a bizonyágtételre használunk innen ered, az apologetika szóból, ami hitvédelmet, védőbeszédet jelent, egyben valami olyasminak is a megvédését, amit igaznak tartunk. Isten tehát használja az embereket az ő igéjének a terjedésében. A mai igehirdetésben a történet alapján vizsgáljunk meg három pontot:

- Isten használja az embereket – a bizonyágtételek által
- Mire adja Isten a sokféle különböző bizonyágtételt?
- Mikor éri vajon el a célját egy bizonyágtétel?

Isten használja az embereket – a biznyságtételek által

A hangulat a jeruzsálemi templom egyik udvarában olyan lehetett, mint a 2006-os „öszödi beszéd” utáni MTV TV székház előtt, abból következően, amiket itt az Apcsel 22-ben olvashatunk. Emberek kiabáltak össze vissza különböző dolgokat, itt a jeruzsálemi téren ruhájukat dobálják és port szórnak a fejükre, annyira kiborítja őket Pál beszéde. És erre a beszédre mondjuk, hogy Isten használja Pált a biznyságtétel által. De hogyan, ha mindenki csak széttépni akarja őt ott az udvarban? Tárgyalt fejezetünk előtt Pált elkezdi már elég keményen ütlegetni, sőt közel jártak, hogy megöljék. Pál szót kér, és nem felindultságáról beszél, hanem szeretné továbbra is átadni ezeknek az embereknek, hogy kicsoda Jézus Krisztus, aki számára fontosabb, mint az, hogy dühét fejezze ki nekik, amiért ilyen primitíven viselkednek vele. Sőt közelít feléjük. Saját nyelvükön szól, felsorol vagy 5 olyan zsidó referencia személyt, akire hivatkozva bizonygatja, hogy ő milyen buzgó zsidó, olyan, mint ők. Bizonyítja, hogy zsidóbb zsidó náluk már csak a sok hivatalos üldöző hadjárata miatt és egyebek miatt. De mindezt csak azért, hogy azt a kulcsfontosságú biznyságtételét és Anániás áldását elmondhassa. Nem bosszútéljes hangulattal fordul feléjük, hanem keresve a velük a lelki kapcsolatot. Pál hirdeti Isten ígését alkalmas és alkalmatlan időben, bár neki általában inkább az alkalmatlan jut ki, és döbbenetes, hogy ez az ember mennyi mindenben megy át, nem törődve a veszéllyel. Már az is önmagában üzenet értékű, hogy valaki így betartja Isten törvényét és ennyire komolyan veszi. Isten használja Pált és nem is kérdés, hogy az emberekből nem igazán közömbösséget vált ki ez a beszéd. És Isten ott van Pállal, már nem először, amikor a „halál árnyékának völgyében jár”, de mégis megszabadult. Nem hagyja magára, nem hagyja cserben. Isten adja itt is a bölcsességet Pál szavaiba. Ahogyan Ézsaiás is mondja, az történik itt Pállal: „ő ad csodás tanácsot és nagyságos bölcsességet”. (Ézs 28,29) Isten add bölcsességet abban, hogy miként közelítsen, miként szóljon az emberekhez. És ezért lehetséges az, hogy Pál magát alázza meg erőteljesen azzal, hogy háttérbe vonul az egója, hogy Krisztus magasztaltathasson fel.

De miből fakad ez Pálnak?

Ez nem kötelesség, hanem természetesen tör fel belőle. Nem parancs, hanem része az evangélium átformáló erejének, hogy meg akarom osztani, ami engem formál. Pál nem túlhajtja magát a Krisztusért való szolgálatban, hanem túlcserél a Krisztusban lévő kapcsolatban. Pál tudja, hogy nem neki kell megszabadítania az embereket, tudja, hogy nem önszántából történt a damaszkuszi fordulása, hanem Isten avatkozott be, így azt is tudja, hogy most sem tőle függ ez, így tudja, hogy Isten munkálkodik, ő pedig ennek részese lehet. Valahogy az valósul meg mind Pál, min mások biznyságtételén keresztül, amit Babits: Jónás könyvében fogalmaz meg: „A szó tiéd, a fegyver az enyém, te csak prédikálj Jónás, én cselekszem.” Tudja Pál, hogy mi az ő helye, szerepe, elmondja a védőbeszédét, hit igazságát, biznyságtételét és Isten cselekszik. De hogyan cselekszik Isten.

Mire adja Isten a sokféle biznyságtételt?

Igen, biznyságtétel, de itt azt látjuk, hogy az nem ér célba, hiába ez az eszköz. Elutasítják, sőt továbbra is meg akarják utána ölni még pár fejezeten keresztül folyamatosan. Nem megtéréseket, hanem gyűlöletet és elutasítást tapasztalhatunk. Akkor most, hogy van ez? Nem ér célt Isten ígéje, nem ér célt, amit oly sokszor használ Isten? Attól függ, mit tekintünk célnak, mit tekintünk a biznyságtétel eredményének. Pál ezt a biznyságtételt nem azért mondja feltétlen, hogy emberek térjenek meg, hanem, hogy rámutasson a hiányosságokra. Rámutat a rendíthetetlen zsidó származása révén, hogy ő is mindenben hasonló hozzájuk, és a megtérése által nem lett kevesebb a zsidóságában, hanem több lett Jézus követéséből fakadóan. De nem tudják kezelni ezt a „megtérés történetét” mert arra mutat rá, hogy ők milyen mereven ragaszkodnak a megszokott rendszerükhöz, szabályaikhoz, felépített

világnézetükhöz. Ez abba nem passzol bele, tehát inkább csak idegesítő, hogy a hiányosságaikra hívja fel a figyelmet, hogy ők például nem képesek meghallani és befogadni Isten igéjét. Isten igéje szól bizonyágtételen keresztül és a hiányosságokra mutat rá, ami húsba vágó és pont ezért kerül a legtöbben, mert nem kellemes ez a szembesítés. Az Istennel való találkozás mindig tükröt tart elénk, de mi nem akarunk belenézni ebbe a tükörbe. Az emberek pedig nem tudnak mit kezdeni azzal, ha az evangélium valóban megjelenik körülöttük. Nem tudják lereagálni, ha egy bizonyágtétel tényleg krisztusi. Akkor Isten hatalmával kerülnek szembe. A 2002-es foci vb döntőjében Brazília győzelmet aratott Németországgal szemben. A lefújást követően a kamera mutatta, hogy a játékosok térdre borultak és imádkoztak közösen a kezdő körben. A sport riporter nem tudott mit mondani, kereste a szavakat, majd annyit állapított meg, hogy Brazília nagyon vallásos, kétszeresen vallásos ország és a fociban ennek nem lenne helye. A bizonyágtétel sokszor annyira megszólító, annyira tükröt tart és szembesít, hogy az változásra hív a keménységből, megszokásból, rámutat belső titkainkra és arra, hogy mit védünk, őrünk a legjobban, vagy olyan hibákat tár fel, amiket legszívesebben eltitkolnánk. Isten szól bizonyágtételen keresztül, ami szembesít és ez nem biztos, hogy kedves lesz a számunkra, mert változásra hív. A változásban pedig passzívak vagyunk legtöbbször és titkon vágyunk a változatlanságra. A bizonyágtétel tehát felhívja a figyelmet a hiányosságokra. De akkor mi a célja?

Mikor éri vajon el a célját egy bizonyágtétel?

Pál beleszövi a lényegét is a beszédébe. A 14-16. versekbe. Anániás mondja Pálnak ezeket a mondatokat és elmondja benne, hogy mi lesz az ő küldetése: „Ő pedig (Anániás) ezt mondta nekem: Atyáink Istene választott ki téged, hogy megismerd az ő akaratát, meglásd az igazat, és hangot hallj az ő ajkáról. Mert az Ő tanúja leszel minden ember előtt arról, amiket láttál és hallottál”

1. Hogy megismerd az Ő akaratát
2. Meglásd az igazat és hangot hallj az ő ajkáról.

Vasárnapról vasárnapra ezért a célért vagyunk itt, hogy megismerjük az ő akaratát egyen egyenként az életünkre nézve, megláthassuk őt és hallhassuk az ő hangját és üzenetét. Ekkor éri el az ittlétünk azt, amiért jöttünk. Nem akkor, ha a mi elvárásainkat tölti be, hanem, ha mi magunk is ezzel lépünk be ide, hogy ő vele akarok találkozni, mert meg akarom ismerni az akaratát és őt magát. A nép viselkedése figyelmeztet minket is, hogy miként lépünk be és miként hallgatunk bizonyágtételeket. A bizonyágtétel, amiket mi hallunk igehirdetés formájában, dicsőítésben, emberek életén keresztül mind egy-egy lehetőség arra, hogy Istent magát és az akaratát megismerjük. De ez függ attól, hogy én hogyan hallgatom. Mert ahogyan hallgatok attól fog függeni az is, hogy mit hallok meg. Például ezt a mondatot. A jeruzsálemi nép szintén egy szűrőn keresztül hallgatta. Azt akarták meghallani belőle, hogy Pált miként lehet még jobban gyűlölni és eltenni az útból, ezért csak annyit hallottak meg a szavaiból, ami számukra fontos volt, és ami ennél fogva számukra sértő volt. A bizonyágtétel nem akkor éri el a célját feltétlenül, ha megtérések történnek, hanem ha az ember meghallja azt. De ez mindig is függött a hallgatóktól, akár Ninivében, akár Egyiptomban, akár a galileai tó partján vagy Jeruzsálemben. A bizonyágtétel célja tehát a 14-16. versekben keresendő: megismerni és meglátni Istent. Megismerni. Nemrég Az Iszlám Állam 21 keresztyént végzett ki élő adásban, csak azért mert keresztyének. Mind a 21-en az utolsó pillanatban is elmondtak egy imát, ami Istentől szólt és Istenre mutatott és ez benne is maradt a videóban. Az esetet követően meghívták két érintett fivérét egy arab televízióba és megkérdezték, hogy érzi magát a történetekkel kapcsolatban. Elmondta, hogy nem szomorú, sőt öröm van benne és hála az iszlám állam felé, hogy a videóban benne hagyták a bizonyágtételt és ezáltal sokan hallhatták ezt. Az egész falujuk hálás ezért és nem gyászolnak, hanem örülnek, hogy a mennyben lehetnek már a hozzátartozóik.

A bizonyágtétel célja, hogy Istent megismerjük általa.

Ha megfigyeljük ezt a történetet, láthatjuk, hogy Jézus utolsó napjai és órái nagyon hasonlítanak erre a Páli rövid életszakaszra. Ő ellene is felbujtották a népet hamis vádak alapján, őt is elfogatták, őt is kikérdezték, ő nála sem hallották meg a lényegét, és őt is gyűlölték a szavai és tettei miatt. Azzal a különbséggel, hogy Jézus nem vitatkozott, nem is akart védőbeszédet mondani, sőt engedte önként, hogy hamisan bepereljék, hamisan tanúzzanak ellene, mindentől elszakítsák, mindenben megalázzák és elhagyatottan megfeszítsék. Mindezt pedig azokért, önként és tudatosan, akik bár hallhatták volna, mégsem hallották meg őt. Jézus tudta, hogy az embereknek kegyelemre van szüksége a saját kegyetlenségeikkel szemben. Tudta, hogy maguktól csak a saját problémáikba esnek bele és nem tudnak onnan szabadulni, csak vádolni. Eljött tehát, hogy ő legyen a vádlott helyettünk, eljött, hogy a magunk önmarcangolásából kiszabadítson. De fel is támadt, hogy aki hisz ő benne annak reménysége is legyen és szabadulása. Ezért szól ma is, hogy megismerjük őt és találkozzunk vele! Jézus még az élete során sokszor így fejezte be a példázatait: Akinek van füle a hallásra, hallja az igét. Akinek tehát van füle a hallásra hallja meg a Jézusról szóló bizonyágtételeket, ismerje fel, hogy az mire hív, mire figyelmeztet és akarja megismerni őt és az ő akaratát, mert ezért jelenti ki magát Ő az Istentiszteleten és mindenhol máshol a keresztyének közösségében.

Ámen

(Ablonczy Áron)